

UOT:81.

İNGİLİS DİLİNDƏ ZƏRF

F.ü.f.d Bayramova Ülviyyə Yusif q
Gəncə Dövlət Universiteti
uviyab@list.ru

Annotasiya: Zərf hərəkətin tərzini, kəmiyyətini, yerini, zamanını, vəziyyətini bildirən nitq hissəsidir. Zərf hərəkətin əlamətini və yaxud hərəkətin hansı şəraitdə, nə halda, harada, necə, nə zaman icra olunduğunu göstərən nitq hissəsinə deyilir. Zərf sifətə aid ola bilər. Nitqin bu hissəsi çox genişdir, onsuz dil xeyli kasıblaşardı. Zərflərin istifadəsi o qədər də çətin iş deyil, çünki biz bunu ana nitqimizdə mükəmməl edirik. İngilis dilində zərflər rus dilindən köklü şəkildə fərqlənir, buna görə də onların assimilyasiya əlçatandır və çox say tələb etmir. İngilis dilindəki bütün zərflər quruluşuna görə üç əsas qrupa bölünür: sadə (hər hansı digər ingilis dili kimi öyrənmək lazım olan bir sözdən ibarətdir), mürəkkəb və düzəltmə.

Açar sözlər: sifət, sadə, düzəltmə, mürəkkəb

Key words: adjective, simple, complex, derivative

Ключевые слова: прилагательный, простое, сложное, производное

§1. Zərf vəziyyət, hərəkət və ya hal bildirən nitq hissəsidir və ya xarakterik xüsusiyyətinə görə hərəkət və ya keyfiyyət bildirir. Zərf feilin, sözlərin hal kateqoriyasını, sifəti və zərfləri dəyişir.

Ann turned her neck lazily, touched one eyelash and said: “He amuses her” – Анна лениво повернулась, дотронулась до ресницы и сказала: Он её забавляет. – Anna tənbəlliklə boynunu döndərdi, kirpiyinə toxundu və dedi: “O, onu əyləndirir”.

And glancing sidelong at his nephew he thought. – И косо взглянув на племянника, он задумался. – Və o qardaşı oğluna çərəkə baxaraq fikirə getdi.

For a second they stood with hands hard clasped. – На мгновение они стояли крепко пожав руки. – Bir anlıq onlar bərk sıxılmış əlləri ilə dayanmışdılar.

And now the morning grew so fair, and all things were so wide awake. – И теперь наступало утро и всё так бодрствовало. – Və indi səhər açılırdı və hər şey azad oyanırdı.

The man must have had diabolically acute hearing. – Человек должен был иметь острый слух. – İnsanın ibliscəsinə kəskin eşitməsi olmalı idi.

She spoke quite kindly and sensibly about it. – Она говорила об этом вполне любезно и чувственно. – O, bu haqda həssas bir şəkildə mehribanlıqla danışdı.

§2. Zərflər quruluşuna görə bölünür:

1. sadə zərflər (*long, enough, then, there, etc.*),

2. düzəltmə zərflər (*slowly, likewise, forward, headlong, etc.*)

(Zərflərin məhsuldar şəkilçisinin sonuna artırılan *ly* şəkilçisidir. Bundan başqa şəkilçilər də var: məsələn: -wards, ward, -long, -wise)

3. Mürəkkəb zərflər (*anyhow, sometimes, nowhere, etc.*)

4. Tərkibi zərflər (*at once, at last, etc.*).

§3. Bəzi zərflər müqayisə dərəcəsində olur.

a) əgər zərflər bir hecadan ibarət olursa, müqayisə dərəcəsinin sonuna *-er* və üstünlük dərəcəsinin sonuna *-est* artırılır.

fast – faster – fastest

hard – harder – hardest

b) Zərfin müqayisə dərəcəsinin sonuna *-ly* artırılır “*more*” ilə düzəlir və üstünlük dərəcəsində “*most*” olur.

wisely – more wisely – most wisely

beautifully – more beautifully – most beautifully

c) bəzi zərflərin müqayisə dərəcəsində qaydasız formaları var.

well – better – best

badly – worse – worst

much – more – most

little – less – least

§4. Zərfin bir neçə məna qruplarına görə aşağıdakı növləri var:

1) Vaxt zərfləri (to – day, to – tomorrow, soon, etc.)

2) Təkrar və ya tezlik bildirən zərflər (often, seldom, ever, never, sometimes, etc.)

3) Yer və istiqamət bildirən zərflər (inside, outside, here, there, backward, upstairs, etc.)

4) səbəb və nəticə bildirən zərflər (therefore, consequently, accordingly, etc.)

5) tərz-i-hərəkət bildirən zərflər (kindly, quickly, hard, etc.)

6) dərəcə, ölçü, və kəmiyyət bildirən zərflər (very, enough, half, too, nearly, almost, much, little, hardly, rather, exceedingly, quite, once, twice, firstly, secondly, etc.)

Zərfin üç qrupu kənarda qalır: sual, nisbi və bağlayıcı zərflər. Sual zərfləri (where, when, why, how) xüsusi halda istifadə olunur. Bağlayıcı və nisbi zərflər cümlədə budaq cümlə kimi çıxış etmək üçün istifadə olunur. Bəzi zərflər, sözlünü ilə bağlayıcıları ilə və hal kateqoriyası bildirən sözlərlə omonim olur. “*ly*” zərf düzəldən şəkilçidir:

I visit to my parents frequently. – Valideynlərimə tez-tez baş çəkirəm. Buradakı feil to visit (baş çəkmək) üçün zaman zərfi olan frequently istifadə edilib. Tez-tez, sıx şəkildə mənasını verir və zaman zərfidir.

She read [red] the poem loudly / he loudly read [red] the poem – O, ucadan şeir oxudu. Cümlədə təsirli feil olduqda zərf ya feildən əvvəl, ya da tamamlıqdan sonra gəlir.

She seriously began to study. – O ciddi oxumağa başladı. Cümlədə feildən (xəbərdən) sonra məsdər olduqda zərf feildən əvvəl gəlir.

She was walking slowly – O yavaş yavaş addımlayırdı. Cümlədə təsirsiz feil olduqda tərz-i-hərəkət zərfi bilavasitə feildən sonra gəlir.

Zərf how? (necə?), why (niyə?), when? (nə zaman?), where (harada?), how much (nə qədər?) suallarından birinə cavab verir.

Ədəbiyyat

Azərbaycan dilində

1. Rafiq Manafoğlu, Nizami Tahirsoy, Rüstəm Kamal. İzahlı tərcüməşünaslıq terminləri lüğəti. Bakı: 2010,

2. Ağayarova S. Tərcümə kateqoriyasındakı xəbərlər.

3. O. Musayev. İngilis dilinin qrammatikası, Maarif, 1986

<http://www.icadetazerb.com/2cat=32>

Rus dilində

1. Аникин Г.В., Михайльская Н.П. История английской литературы. Изд. Москва «Высшая школа», 1985.

2. Базылев В.Н. Коммуникация и перевод [Электронный ресурс]: монография/ Базылев В.Н.— Электрон. текстовые данные.- М.: Московский гуманитарный университет, 2012.— 164 с.— Режим доступа: <http://www.iprbookshop.ru/14519>.— ЭБС «IPRbooks», по паролю

3. Казакова Т.А. Практикум по художественному переводу. Изд. Ростов-на-Дону «Феникс», 2004.
4. Миньяр-Белоручев Р.К. “Теория перевода” Изд. Москва «Просвещение», 1998.
- İngilis dilində*
5. Arnold A. English Lexicology. Изд. Москва «Просвещение», 1998.
6. Carter R., Long Michael Teaching Literature. Изд. «Longman», 1992.
7. Gower R. Past into Present. Изд. «Longman», 1990.

НАРЕЧИЕ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Байрамова Ульвия Юсифовна

Резюме

Наречие – часть речи, указывающая на способ, количество, место, время и состояние действия. Наречие – часть речи, указывающая на признак действия или при каких обстоятельствах, в каком случае, где, как и когда совершается действие. Наречие может относиться к прилагательному. . Эта часть речи очень обширна, без нее язык был бы гораздо беднее. Использование наречий – не такая уж сложная задача, ведь мы прекрасно делаем это в родной речи. Наречия в английском языке принципиально не отличаются от русских, поэтому их усвоение доступно и не требует особых усилий. Все наречия в английском языке по своей структуре делятся на три основные группы: простые (состоит из одного слова, которое необходимо выучить) , сложные и производные.

ADVERB IN ENGLISH LANGUAGE

Bayramova Ulviya Yusif

Summary

An adverb is a part of speech indicating the manner, quantity, place, time and state of an action. An adverb is a part of speech that indicates a sign of an action or under what circumstances, in what case, where, how and when the action is performed. An adverb can refer to an adjective. . This part of speech is very extensive, without it the language would be much poorer. Using adverbs is not such a difficult task, because we do it very well in our native language . Adverbs in English are not fundamentally different from Russian ones, so their acquisition is accessible and does not require much effort. All adverbs in the English language are divided into three main groups according to their structure: simple (consists of one word that needs to be learned), complex and derivatives.

Rəyçi: dos. Həmidov Allahverdi

Leksika və ölkəşünaslıq kafedrasının 25 may 2025 cu il tarixli iclasın 07 sayılı protokolu

Daxil olduğu tarix 26 may 2024 cu il